

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (αναδιατύπωση) και επί της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009 για το κοινοτικό σήμα

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/11)

1. Εισαγωγή

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 27 Μαρτίου 2013 η Επιτροπή εξέδωσε δύο νομοθετικές προτάσεις στον τομέα των εμπορικών σημάτων: μια πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (αναδιατύπωση) ⁽¹⁾ και μια πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 207/2009 για το κοινοτικό σήμα ⁽²⁾ (στη εξής αναφερόμενες από κοινού ως «οι προτάσεις»). Οι προτάσεις αυτές διαβιβάστηκαν αυθημερόν στον ΕΕΠΔ.

2. Ο ΕΕΠΔ λαμβάνει υπό σημείωση το γεγονός ότι βασικός σκοπός των προτάσεων είναι η περαιτέρω εναρμόνιση του συνόλου των πτυχών του ουσιαστικού δικαίου και των διαδικαστικών κανόνων που αφορούν τα σήματα στην ΕΕ. Αν και εκ πρώτης όψεως οι προτάσεις δεν φαίνονται να έχουν ουσιαστικές επιπτώσεις στην προστασία δεδομένων, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι αμφότερες οι πράξεις θεσπίζουν κάποιες πράξεις επεξεργασίας οι οποίες θίγουν ενδεχομένως το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων. Κατά συνέπεια, ο ΕΕΠΔ εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν ζητήθηκε ανεπίσημα η γνώμη του πριν από την έκδοση αυτών των προτάσεων.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να επισημάνει στη συνέχεια κάποια συγκεκριμένα ζητήματα που προκύπτουν από τις προτάσεις όσον αφορά την προστασία των δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να συμπεριληφθεί στο προοίμιο των προτάσεων αναφορά στη διαβούλευση μαζί του.

1.2. Ιστορικό

4. Η προτεινόμενη οδηγία αποσκοπεί στην περαιτέρω εναρμόνιση εντός της ΕΕ των ουσιαστικών κανόνων που σχετίζονται με τα σήματα — περιλαμβανομένης της αποσαφήνισης των δικαιωμάτων που παρέχει το σήμα και των κανόνων που ισχύουν για τα συλλογικά σήματα — καθώς και διαδικαστικών πτυχών όπως η καταχώριση, τα τέλη και οι διαδικασίες που αφορούν την ανακοπή, την έκπτωση ή την κήρυξη της ακυρότητας ενός σήματος. Η οδηγία θεσπίζει επίσης διατάξεις οι οποίες βελτιώνουν τη διοικητική συνεργασία των εθνικών κεντρικών υπηρεσιών βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τόσο μεταξύ τους όσο και με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια και τα υποδείγματα (άρθρα 52 και 53).

5. Ο προτεινόμενος κανονισμός τροποποιεί το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τα κοινοτικά σήματα, όπως αυτό ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 207/2009. Το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ) μετονομάζεται σε Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια και τα υποδείγματα («ο Οργανισμός»). Ο προτεινόμενος κανονισμός αποσαφηνίζει τους ουσιαστικούς και τους διαδικαστικούς κανόνες που διέπουν το ευρωπαϊκό σήμα, προβλέπει δε την κατάρτιση από τον Οργανισμό ενός μητρώου και μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (άρθρο 87). Αποσαφηνίζει επίσης τον ρόλο και τα καθήκοντα του Οργανισμού, ιδίως σε ό,τι αφορά τη συνεργασία του με τις εθνικές κεντρικές υπηρεσίες βιομηχανικής ιδιοκτησίας στην ΕΕ (άρθρο 123).

3. Συμπεράσματα

27. Οι συγκεκριμένες προτάσεις πραγματεύονται την εναρμόνιση του ουσιαστικού δικαίου και των διαδικαστικών κανόνων που αφορούν τα σήματα στην ΕΕ, χωρίς να έχουν, εκ πρώτης όψεως, ουσιαστικές επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων. Παρόλα αυτά, θεσπίζουν ορισμένες πράξεις επεξεργασίας οι οποίες θίγουν ενδεχομένως το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων.

28. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει το γεγονός ότι η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον Οργανισμό και τις κεντρικές υπηρεσίες βιομηχανικής ιδιοκτησίας των κρατών μελών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία δεδομένων και, ιδίως, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

⁽¹⁾ COM(2013) 162 τελικό.

⁽²⁾ COM(2013) 161 τελικό.

29. Όσον αφορά την προτεινόμενη οδηγία, ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- να συμπεριληφθεί ουσιαστική διάταξη με την οποία θα τονίζεται η ανάγκη συμμόρφωσης κάθε πράξης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εκτελείται από τις εθνικές υπηρεσίες βιομηχανικής ιδιοκτησίας προς την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, ιδίως δε προς την εθνική νομοθεσία για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/EK, και να προστεθεί μέσω αιτιολογικής σκέψης παραπομπή στον προτεινόμενο γενικό κανονισμό για την προστασία των δεδομένων·
- να επισημανθεί μέσω ουσιαστικής διάταξης ότι κάθε πράξη επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εκτελείται από τον Οργανισμό στο πλαίσιο της συνεργασίας του με τις εθνικές υπηρεσίες πρέπει να συμμορφώνεται προς τους κανόνες που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001·
- να αποσαφηνισθεί μέσω ουσιαστικής διάταξης το κατά πόσον οι κοινές ή οι συνδεδεμένες βάσεις δεδομένων και οι πύλες που προβλέπονται στο άρθρο 52 και στην αιτιολογική σκέψη 37 θα χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επίσης, ο ΕΕΠΔ συνιστά να αποσαφηνισθούν το περιεχόμενο και οι σκοποί τους και, ιδίως, το κατά πόσον διευρύνονται οι αρχικοί σκοποί κάθε βάσης δεδομένων και πύλης. Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, ο ΕΕΠΔ συνιστά να προσδιορίζεται η νομική βάση των περαιτέρω αυτών σκοπών·
- να καθοριστούν με σαφήνεια μέσω ουσιαστικής διάταξης οι διαδικασίες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κοινών ή συνδεδεμένων βάσεων δεδομένων και πύλων, ιδίως μέσω του προσδιορισμού των εξουσιοδοτημένων αποδεκτών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, των τύπων των δεδομένων, του σκοπού των ανταλλαγών αυτών και του χρονικού διαστήματος διατήρησης των δεδομένων στα συγκεκριμένα συστήματα ΤΠ.

30. Όσον αφορά τον προτεινόμενο κανονισμό, ο ΕΕΠΔ συνιστά:

- να καθορισθούν οι διαδικασίες επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο μητρώο και στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων μέσω της συμπεριληφθείσας ουσιαστικής διάταξης στην πρόταση και όχι μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων·
- να συμπεριληφθεί ουσιαστική διάταξη που θα προσδιορίζει τους τύπους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που θα υποβάλλονται σε επεξεργασία στο μητρώο και στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων, τον σκοπό της επεξεργασίας τους, τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους επιτρέπεται η πρόσβαση στα δεδομένα (και ποια δεδομένα είναι αυτά), το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων και τις διαδικασίες ενημέρωσης και άσκησης των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα·
- να αποσαφηνισθεί στο άρθρο 123γ το κατά πόσον στις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ του Οργανισμού και των εθνικών υπηρεσιών θα συμπεριλαμβάνονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και, εάν ναι, ποια θα είναι αυτά. Είναι επίσης σκόπιμο να καθοριστεί i) ότι οι ανταλλαγές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ του Οργανισμού και των εθνικών υπηρεσιών πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, ιδίως δε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, όσον αφορά την επεξεργασία από τον Οργανισμό, και σύμφωνα με την οδηγία 95/46/EK, όσον αφορά την επεξεργασία από τις εθνικές υπηρεσίες, ii) ο σκοπός αυτών των ανταλλαγών, ιδίως δε το κατά πόσον διευρύνουν τους σκοπούς κάθε βάσης δεδομένων και πύλης και, εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, η νομική βάση που διέπει τους περαιτέρω αυτούς σκοπούς και iii) οι τύποι των δεδομένων που ανταλλάσσονται, οι εξουσιοδοτημένοι αποδέκτες των δεδομένων και η χρονική διάρκεια διατήρησης των δεδομένων στα συγκεκριμένα συστήματα ΤΠ·
- να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα της κοινοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης των πληροφοριών που περιέχονται στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Εάν η βούληση των νομοθετών είναι να επιτρέψουν τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς που έχουν διερευνηθεί προσεκτικά, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη ρητή συμπερίληψη σχετικών διατάξεων στον προτεινόμενο κανονισμό. Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επιτρέπεται να δημοσιοποιούνται και οι λόγοι της δημοσιοποίησης πρέπει να προσδιορίζονται σε ουσιαστική διάταξη, τουλάχιστον·
- να αποσαφηνισθεί μέσω ουσιαστικής διάταξης το κατά πόσον συμπεριλαμβάνεται στα μέσα συνεργασίας η δημοσιοποίηση δικαστικών αποφάσεων που σχετίζονται με σήματα. Σε μια τέτοια περίπτωση, στην εν λόγω ουσιαστική διάταξη πρέπει να προσδιορίζονται οι περιστάσεις υπό τις οποίες δημοσιεύονται οι δικαστικές αποφάσεις. Εν προκειμένω, ο ΕΕΠΔ προτείνει ότι η δημοσιοποίηση των αποφάσεων του Οργανισμού ή/και των εθνικών κεντρικών υπηρεσιών βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο πρέπει να πραγματοποιείται υπό την προϋπόθεση ότι παρεμποδίζεται με τεχνικά μέσα η ευρετηρίαση των αποφάσεων (και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται σε αυτές) σε εξωτερικές μηχανές διαδικτυακής αναζήτησης, ειδάλλως πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο ανωνυμοποίησης της δημοσίευσης.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2013.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων